

25.01.2024

Українська мова

9 клас

Стрембицька Л.А.

Тема. *Урок мовленнєвого розвитку. Есей (орієнтовна тема: «Що робить мене щасливим(ою)») з використанням складнопідрядних речень.*

Мета: навчити учнів самостійно добирати і систематизувати матеріал відповідно до теми та основної думки висловлення, будувати логічно правильне і композиційно завершене висловлення; формувати вміння й навички вільного використання засобів мови в будь-яких життєвих ситуаціях; розвивати критичне мислення; збагачувати словниковий запас школярів; розвивати творчі здібності; сприяти осмисленню цінностей життя людини, його наповненості й сенсу.

Як ви розумієте щастя?

Щастя – прокинутись ранком від постукування у вікно промінчиків яскравого сонечка.

Щастя – дихати чистим повітрям після теплого літнього дощу.

Щастя – чути щебетання птахів під вікном.

Щастя – відчувати легенький холодок сніжинки, що доторкнулася до тебе.

Щастя – бачити кожну зірочку на небі в ясну ніч.

Щастя – кожний поцілунок коханої людини, кожен його доторк, кожне його слово.

Щастя – це кожний момент нашого життя.

Щастя – насолоджуватись тим, що у нас є, а не жаліти про те, чого у нас нема...

-Чи можна, на вашу думку, всіх людей зробити щасливими одночасно?

Безперечно, не знайдеться людини, яка би не чула слова «щастя». Воно є загальноживаним і, здається, таке зрозуміле. Та варто лише спробувати витлумачити його, як виявиться, що це не дуже просто. Так відбувається через те, що поняття «щастя» стосується духовного світу людини. А скільки людей — стільки світів! - Для когось — це задоволення, втіха; для когось — добробут. Хтось щастя розуміє як удачу, талан. Для інших щастя — це радість.

Щастя — відчуття цілковитого задоволення життям, відчуття глибокого задоволення й безмежної радості, яких зазнає хто-небудь.

Формули щастя:

- 1 формула—найщасливіша та людина, яка потрібна всім.
- 2 формула—щастя у праці.
- 3 формула—щастя, коли маєш багато грошей.
- 4 формула—щастя в коханні.
- 5 формула—щастя—у подоланні себе, у самовдосконаленні.
- 6 формула—щастя в дітях.
- 7 формула—якщо хочеш бути щасливим—будь ним.

Складіть асоціативний куц до слова «щастя». (Здійснення мрій, задоволення, спокій, достаток, гармонія, добробут, насолода, радість, здоров'я, друзі, взаєморозуміння, кар'єра, кохання).

Види есе	
Вільне	Формальне
Ознаки: <ul style="list-style-type: none">• невеликий обсяг (7-10 речень);• вільна форма і стиль викладу;• довільна структура;• обов'язкова вимога: наявність позиції автора.	Ознаки: <ul style="list-style-type: none">• дотримання структури тексту, наявність відповідних компонентів (тези, аргументи, приклади, оцінювальні судження, висновки);• обґрунтування (аргументування) тези.

Есе – самостійна творча письмова робота, ознакою якої є особистісний характер сприймання проблеми та її осмислення, невеликий обсяг, вільна композиція, невимушеність та емоційність викладу.

Вільне есе обмежене в часі (5 – 10 і 10 – 15 хв.).
До нього доцільно вдаватися кожного уроку й на різних його етапах: цілевизначення, закріплення, рефлексії тощо.
Для написання формального есе виділяють більше часу: від 20 до 45 хвилин.

Види формального есе:

- інформаційне (есе-розповідь, есе-визначення, есе-опині);
- критичне;
- есе-дослідження (порівняльне есе, есе-протиставлення, есе причини-наслідку, есе-аналіз).

Структура есе

Есе складається з таких **частин** – **вступ**, **основна частина**, **висновок**.

Вступ – обґрунтування вибору теми есе.
Основна частина – теоретичні основи обраної проблеми й виклад основного питання.
Ця частина припускає розвиток аргументації й аналізу, а також обґрунтування їх, виходячи з наявних даних, інших аргументів і позицій.

Висновок – узагальнення й аргументовані висновки до теми тощо.
Підсумовує есе або ще раз вносить пояснення, підкріплює зміст і значення викладеного в основній частині.

Опрацювання пам'ятки «Правила написання креативного есе».

ПАМ'ЯТКА

«Правила написання креативного есе»

1. Тільки позитивна мова (описувати краще те, що є, а не те, чого немає).
2. Слова-зв'язки (вони допомагають плавно переходити з однієї частини до іншої).

3. Різна структура речень. (Читати речення однакової структури нудно. Додайте кілька інверсій. Складіть речення різні завдовжки.)
4. Зрозумілі слова. (Розумійте значення слів, які ви вживаєте в есе. Ви пишете, щоби вразити змістом, а не словниковим запасом. Вишуканість гарна, але в міру.)
5. Різні слова (Використовуйте синоніми.)
6. Лаконічність.
7. Кожне слово важливе (без повторів; кожне речення має нести унікальний зміст).
8. Активна життєва позиція.

Складання сенкана «Щастя».

Орієнтовний варіант

Щастя

бажане, очікуване
шукають, мріють, чекають
ніби жар-птиця,

Читання вірша

А для щастя треба зовсім небагато:
Сонце, зорі, небо і весела хата.
А у хаті рідні, друзі, мама й тато
Щоб любов і радість там жила крилата.
Щоб були стосунки в сім'ях добрі, щирі.
І зростали дітки в злагоді і мирі.
І щоб був достаток, все було, як треба
Ой, для щастя, мабуть, трохи більше треба?
Ще краса безмежна, ріки і долини,
І любов, як море треба для людини.
І знання, і творчість, радість безупинна.
Кожен раз щось інше.
Ти ж на те й Людина?!

— Прочитайте народні прислів'я й вислови видатних людей про щастя.
Дайте характеристику поданих речень за будовою.

Щастя дається тому, хто багато працює (*Леопарда да Вінчі*).

Щастя буває на боці людини працелюбною, як хвилі і вітер бувають на боці кращих плавців (*С. Смайлс*).

Щасливий той, хто мав змогу знайти щасливе життя. Але щасливіший той, хто вміє ним користуватися (*Г. Сковорода*).

Англійський письменник Філдінг Генрі сказав : «Щасливий той, хто вважає себе щасливим». Ви лише на початку дорослої довгої дороги життя. Хай сьогоднішня наша розмова допоможе вам гідно пройти її. Цінують кожну мить свого життя, адже з цих митей, як із цеглинок, і складається наше щастя.

Домашнє завдання .

Написати есе (тема: «Що робить мене щасливим(ою)») з використанням складнопідрядних речень.